Nr 245. Kraków, Sobota 1 Czerwca 1912. Rok XXXI.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	ćwierćrocznie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poszt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	36 „	18 „	9 „ 60 h.	3 „ 20 „
Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie. Nr. rach. poszt. Kasy Oszczęd. 867.464.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1072.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plebna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:
zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 3. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Biuro dzienników M. Hupesyes, ul. Wiślna.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: A. Buchsbaum, ul. Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rocksch. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur. Rue Rougemont 14.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.
Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.
Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Zakopane — Klemensówka
naprzeciw parku klimatycznego, komfort, elektryczne światło, kuchnia wykwintna. Prospekty odwrotnie. 224 1 0

Hr. Gołuchowski marszałkiem Galicyi?

(Telefonem.)

Wiedeń, 1 czerwca.

Namiestnik Bobrzyński konferował wczoraj w parlamencie z ministrem Heinoldem, Zaleskim i Długoszem. Konferencye te dotyczyły zarówno sprawy uniwersytetu ruskiego, jakoteż przesilenia marszałkowskiego w Galicyi, które jest bliskie rozstrzygnięcia. Kandydaturę Abrahamowicza na marszałka, która jakiś czas stała na pierwszym planie, uważać należy za ubitą.

Przeciw kandydaturze Abrahamowicza oświadczyli się też Rusini, twierdząc, że nominacya Abrahamowicza na marszałka utrudniłaby porozumienie między obu narodami i miałaby najgorsze następstwa dla Sejmu galicyjskiego. — Tak samo i inne kandydatury, o których w ostatnich dniach wiele mówiono, ustąpiły na dalszy plan.

Obecnie najwięcej prawdopodobieństwa ma kandydatura posła hr. Adama Gołuchowskiego. Kandydatura ta wyłoniła się z początkiem samego przesilenia, jednak bardzo krótki wzrok hr. Gołuchowskiego, co utrudniłoby przewodniczenie w obradach Sejmu, stanowił pewną przeszkodę. Obecnie jednak postanowiono wrócić do tej kandydatury, mimo powyższej przeszkody. W razie jednak nominacyi hr. Gołuchowskiego okaże się potrzeba zamianowania zastępcy, któryby go zastępował stale w przewodniczeniu.

O udział Sokołów w zlocie praskim.

(Telefonem).

Lwów, 1 czerwca.

Na wczorajszem walnem zgromadzeniu Sokoła Macierzy, które się odbyło przy udziale około 400 członków, wywiązała się długa dyskusya na temat udziału Sokołów polskich w zlocie praskim. Mianowicie gdy prezes dr Czarnik, zagajając obrady, wezwał Sokołów do ćwiczeń zlotowych w Pradze, zgłosił się do głosu w tej sprawie radca Bałaban. Prezes oświadczył, że do żadnego wniosku w tej sprawie dopuścić nie może, bo sprawa uchwałą zarządu Sokoła jest już przesądzoną. Dopuścił jednakże do dyskusyi na ten temat.

Dyskusya była bardzo ożywiona, a chwilami namiętna. Wielu mówców oświadczyło się przeciw udziałowi sokolstwa w zlocie praskim. Uchwał nie powzięto; obrady skończyły się koło północy.

Prezesem wybrano ponownie dra Kazimierza Czarnika, zastępcą Romualda Kwiatkowskiego. Skrutynium wyborów wydziału przeciągnie się do rana.

A Czechów we Lwowie nie było...

(Telefonem.)

Wiedeń, 1 czerwca.

Ogromne zdziwienie wywołało, że uniwersytet czeski w Pradze nie wysłał reprezentantów na uroczystości jubileuszowe uniwersytetu lwowskiego i wogóle nie brał udziału w tych uroczystościach. Jak obecnie z Pragi donoszą, oba dzienniki młodoczeskie „Nar. Listy" w Pradze i „Czeski Dennik" w Pilźnie bardzo ostro ganią to postępowanie uniwersytetu czeskiego w Pradze i widzą w tem zaprzepaszczenie idei wzajemności słowiańskiej. Podczas gdy Madziarzy wysłali swoich zastępców do Lwowa, Czesi, ani też inni Słowianie nie byli tam reprezentowani. Nieobecność Czechów na uroczystościach lwowskich nie jest do usprawiedliwienia, bez względu na to, czy było to połączone z zamiarem, czy też stało się bez zamiaru. Możemy sądzić o polityce Polaków co chcemy, jednak jubileusz uniwersytetu lwowskiego był jubileuszem kultury i Czesi powinni byli być na nim reprezentowani.

Ofiara szabel lwowskiej policyi.

Jak się dowiadujemy z pism zakordonowych, ostatnia masakra lwowskiej policyi pod konsulatem rosyjskim pociągnęła za sobą ofiarę młodego życia ludzkiego.

„Kuryer Zagłębia" otrzymał wiadomość o zgonie ś. p. Antoniego Satkowskiego, byłego maturzysty szkoły handlowej będzińskiej, a słuchacza politechniki lwowskiej, który zmarł od ran, otrzymanych podczas ostatnich demonstracyi z powodu wyłączenia Chełmszczyzny.

Jak nam donoszą ze Lwowa, młodzież technicka stwierdziła, iż słuchacz tego nazwiska jest istotnie zapisany na technice lwowskiej.

W kołach młodzieży nie był on bliżej znany, nie zajmował się żywiej sprawami politycznemi i wogóle żadnemi występami politycznej natury, nie zwracał nigdy na siebie uwagi do tego stopnia, że w kołach młodzieży — gdzie żywsze jednostki są zawsze popularne — nazwisko ś. p. Satkowskiego było zupełnie nieznane.

Nie widział też nikt ś. p. Satkowskiego w czasie demonstracyi w ulicy Potockiego. Był on widocznie jednym z tych setek biernych uczestników tłumu, które demonstrowały w ulicy Potockiego.

Orędzie cesarskie w sprawie uniwersytetu.

(Telegr. „Nowej Reformy").

Wiedeń, 1 czerwca.

Poseł K. Lewicki konferował wczoraj z ministrem oświaty. Jak słychać, treść orędzia cesarskiego ma być dopiero dziś zakomunikowana Rusinom. Rusini zaprzeczają w komunikacie, ogłoszonym w „Slav Corresp.", jakoby w sprawie uniwersytetu ruskiego nastąpiła w klubie ruskim zmiana o tyle, że zdania co do siedziby uniwersytetu były podzielone. Klub ruski twierdzi, że wszystkie grupy galicyjskie ruskie i posłowie ruscy z Bukowiny jednomyślnie już teraz domagają się ustalenia Lwowa jako siedziby uniwersytetu ruskiego.

Koło polskie a pragmatyka urzędnicza.

(Telefonem.)

(Komunikat z posiedzenia dnia 31 maja).

Wiedeń, 1 czerwca.

Prezes stawia na porządku dziennym sprawę pragmatyki służbowej.

Pos. Stesłowicz jako referent komisyi dla spraw urzędniczych w Kole polskiem przedstawił w ogólnych zarysach wynik narad nad pragmatyką w komisyi izbowej, zaznaczając, że z niewielu różnic, które jeszcze zachodzą między uchwałami komisyi a stanowiskiem rządu, właściwie ma większe znaczenie tylko jedna, mianowicie sprawa stylizacyi § 31 i 32 względnie 202 i 203. Przychylić by się należało do stanowiska komisyi, która w drodze kompromisu nadała tym przepisom takie brzmienie, że z jednej strony zabezpieczają swobody obywatelskie i prawo koalicyjne urzędników i służby, a z drugiej dają w ręce rządu środki przeciwdziałania każdemu postępowaniu urzędników, niezgodnemu z wymogami służby.

Również w innych wypadkach należałoby się oświadczyć za uchwałą komisyi mimo odmiennego stanowiska rządu. Skrócenie lat służby przez komisyę w grupie c jest uzasadnione ze względu na ciężką służbę urzędników pocztowych; również słusznem jest zastąpienie „bardzo dobrej" kwalifikacyi „odpowiedzią" przy udzielaniu dyspensy od egzaminów fachowych. Tak samo oświadczyć się należy za uchwałą komisyi co do przyznania dodatków służbowych dozorcom więzień, którzy znajdują się w bardzo ciężkiem położeniu materyalnem. Natomiast wbrew uchwale komisyi można się zgodzić na stanowisko rządu w sprawie terminu wejścia w życie ustawy, jeżeli rząd przyzna w analogicznych rozmiarach zapomogi na drugie półrocze r. 1912, jak to uczynił w pierwszem półroczu b. r. Nie ma powodu do upierania się przy uchwale komisyi, której przeprowadzenie rzeczywiście by było połączone z wielkiemi trudnościami.

Projekt rządowy nie załatwia w zupełności kwestyi urzędniczej, nie usuwa przyczyn nędzy urzędniczej. — Miarodajne czynniki muszą uważać ten projekt za pierwszy krok i połączyć z nim w dalszym ciągu akcyę w kierunku podwyższenia także względnej wartości poborów, a zatem przez dostarczenie tanich i dobrych mieszkań, oraz przez systematyczną i celową akcyę w kierunku oddłużenia stanu urzędniczego. Nierównomierne traktowanie, jakiego w praktyce doznają na swoją szkodę urzędnicy z wykształceniem akademickiem, stara się komisya wynagrodzić, stawiając rezolucyę w kierunku zmiany dotychczasowych dodatków 5-letnich w rangach VII i VI na dodatki 4 letnie.

Ze stanowiska ludzkości domagać się należy, aby doprowadzając do skutku dzieło reformy administracyi, położyć wreszcie kres ciągłemu mnożeniu sił urzędniczych oraz podwyższaniu wydatków na administracyę. Ludność ma też prawo żądać, by administracya była sprawniejszą, lepszą i nowoczesnym wymogom odpowiadającą.

W dyskusyi nad sprawozdaniem referenta postawiono następujące wnioski:

Pos. Lasocki domagał się uchwalenia § 88 pragmatyki w tem brzmieniu, by urzędnik poza służbą jako poseł pobierał płacę w wysokości, odpowiadającej emeryturze, która mu przysługuje w czasie przeniesienia w stan pozasłużbowy, nadto by był wykluczony od awansu posunięcia się do wyższego stopnia płacy i awansu czasowego, i by czasu, spędzonego poza służbą, nie wliczało mu się do emerytury.

Poseł Zarański proponuje rezolucyę z wezwaniem do rządu, aby 1) przyspieszył akcyę oddłużenia urzędników, 2) zajął się akcyą mieszkaniową dla urzędników, 3) popierał konsumcyjne stowarzyszenia urzędników.

Poseł Stapiński proponuje, aby Koło polskie zażądało przyspieszenia pracy około uproszczenia wszystkich działów administracyi państwowej dla położenia tamy mnożeniu urzędów i urzędników, bo dotychczasowa polityka wobec biurokracyi prowadzi ludność wolno zarobkującą do ruiny, a państwo do upadku.

Poseł Skarbek doradza, aby Koło głosowało za przedłożeniem rządowem, ale z poprawkami, uchwalonemi w komisyi, przyczem ubolewa, że nie uwzględniono postulatów, któreby także najszerszym warstwom ludności kraju przyniosły korzyści. Sprzeciwia się wnioskowi Lasockiego co do ograniczenia płac urzędników, będących posłami, gdyż w ten sposób uniemożliwionoby posłowanie urzędnikom, nie posiadającym majątku.

Poseł Halban również sprzeciwia się wnioskowi Lasockiego, jako przeciwnemu duchowi ustaw zasadniczych, oraz dlatego, że wniosek ten utrudnia tylko niezamożnym urzędnikom kandydowanie, zamożnym zaś nie uczyni przeszkody.

Hr. Rey popiera wniosek Lasockiego, nadto żąda, by opuszczono 1 ustęp par. 87 projektu.

Posłowie Ptaś i Matakiewicz polemizowali z wywodami posłów Lasockiego i Stapińskiego.

Pos. Witos przyłącza się do wniosków pos. Lasockiego, bo wychodzi z zasady, że przywileje powinny być wszędzie usuwane. Przypomina, że Koło zajmuje się poprawą bytu urzędników, a sprawy, obchodzące włościan, jak zniesienie najniższych klas podatku domowego, usunięcie rewizorów i opłat akcyzowych od bydląt, z konieczności zabijanych, nie mogą doczekać się załatwienia. Ludność wiejska nie jest wrogo dla urzędników usposobioną, ale ma prawo domagać się od nich życzliwego traktowania. — Tymczasem władze administracyjne lekceważą interesy włościan, a sądy przez odsyłanie stron wszystkich do adwokatów powodują wzrost protestów.

Pos. Tertil występuje w obronie obywatelskich praw urzędników i przeciw ograniczaniu ich praw wyborczych, oraz żąda, aby Koło wcześnie wdrożyło akcyę co do zrealizowania planu finansowego i przygotowania finansowego pokrycia dla projektowanej reformy.

Dokończenie dyskusyi i głosowanie nad wnioskami nastąpi na najbliższem posiedzeniu Koła z początkiem przyszłego tygodnia.

Aneksya Bośni a Węgry.

(Telegr. „Nowej Reformy".)

Wiedeń. Wczoraj ukazało się sprawozdanie pos. Redlicha, referenta komisyi ustaw aneksyjnych. Referent przypomina wszystkie zdarzenia w czasie aneksyi, i występuje przeciw sposobowi, w jaki Sejm węgierski inartykułował aneksyę. Protestuje przeciw żądaniom Węgier do anektowanych prowincyj i oświadcza, że Węgry nie mogą rościć większych żądań do Bośnii i Hercegowiny, jak Austrya. Polemizuje też z systemem Sejmu węgierskiego co do sankcyi pragmatycznej i powiada, że całą monarchię obowiązują wyraźnie przepisy sankcyi, że także w przyszłości prawo następstwa przechodzi i na żeńską linię dynastyi. Sprawozdawca wnosi odpowiednie rezolucye.

Z Rady państwa.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 czerwca.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby posłów w dyskusyi szczegółowej nad pragmatyką służbową przemawiali pos. Smeral i Waber, poczem obrady przerwano i po ukończonej dyskusyi nad wnioskiem nagłym o reformę podatku domowo-czynszowego, Izba uznała nagłość i odesłała wniosek do komisyi podatkowej.

Na końcu posiedzenia pos. Breiter w zapytaniu do prezydenta, poruszył znowu pogłoski o zamianowaniu p. Abrahamowicza marszałkiem Galicyi, na co prezydent odpowiedział, że już raz prosił pos. Breitera, by zaniechał podobnych zapytań, które są jedynie nadużywaniem regulaminu. (Potakiwanie).

Następne posiedzenie w poniedziałek o godz. 3 po południu z tym samym porządkiem dziennym.

Obrady komisyi.

Wiedeń. Na posiedzeniu subkomitetu komisyi dla spraw urzędniczych dla pragmatyki nauczycielskich pod przewodnictwem pos. Germana obradowano w dalszym ciągu nad § 4; ustęp 1 i 2 przyjęto według projektu rządowego, a 3 i 4 według wniosku referenta.

Z komisyi budżetowej.

Wiedeń, 1 czerwca.

Komisya budżetowa kontynuowała wczoraj dyskusyę nad prowizoryum budżetowem. Poseł Korosec oświadczył, że koalicya wielkich stronnictw okazała się niezdolną do jakiejkolwiek pozytywnej pracy i doprowadziła do zabagnienia parlamentu. Dalej żalił się, że w Bośni i w krajach południowo-słowiańskich, rządzi się w sposób, wrogi dla Słowian.

Pos. Marckhl wskazał na niebezpieczne zjawisko, że publiczność swe oszczędności lokuje zamiast w rentach państwowych, w papierach spekulacyjnych. Powinno się ją na czas ostrzedz. Przyczyny złego położenia finansowego państwa są natury socyalno-politycznej i wymagają sanacyi.

Byłoby ubolewania godnem — oświadczył pos. Marckl — gdyby Rusini weszli na drogę tamowania czynności i pracy parlamentu. Porusza myśl wydelegowania sądu rozjemczego stronnictw interesowanych dla rozstrzygnięcia sprawy wyboru siedziby uniwersytetu ruskiego. Sprawa ta zresztą może być załatwioną tylko w drodze ustawodawczej za zgodą innych stronnictw.

Z komisyi wojskowej.

Wiedeń. Komisya wojskowa kontynuowała wczoraj dyskusyę szczegółową nad reformą wojskową.

Minister spraw wewnętrznych Heinold oświadczył się stanowczo przeciw wnioskom o skreślenie postanowień co do używania wojska dla utrzymania porządku wewnątrz państwa; wskazał na to, że tego rodzaju postanowienia znajdują się w ustawach wszystkich państw, posiadających demokratyczną konstytucyę, jak Francya, Stany Zjednoczone, Szwajcarya. Również wystąpił przeciw wnioskowi, aby rząd każde tego rodzaju użycie wojska osobno usprawiedliwiał. Wyłuszczył następnie konieczność zupełnie identycznych postanowień co do celów armii w austryackiej i węgierskiej ustawie i zwrócił się z apelem do Izby, aby przez stawianie poprawek nie naraziła przyjścia do skutku ustawy na szwank.

Skrócenie czasu służby w wojsku.

(Telefonem.)

Wiedeń, 1 czerwca.

Minister obrony krajowej Georgi zamierza przedłożyć nowelę do ustawy wojskowej, skracającą czas służby w wojsku z 40 lat na 35 lat, po których wysłużeniu każdy upoważniony będzie do otrzymania całej emerytury. Emerytura ta ma być uregulowana w ten sposób, że po 10 latach otrzymuje się 40 prc. całej płacy jako emeryturę, która z każdym rokiem zwiększa się o 2·4 prc.

O plan finansowy.

(Telefonem.)

Wiedeń. Na zaproszenie ministra skarbu Zaleskiego odbyła się wczoraj konferencya w sprawie załatwienia tak zw. małego planu finansowego. Wzięli w niej udział z Polaków dr Leo, dr Korytowski i Abrahamowicz. Według doniesienia jednej z parlamentarnych korespondencyj większość obecnych przedstawicieli oświadczyła się za szybkiem rozpoczęciem prac nad podwyższeniem podatku osobisto-dochodowego i wódczanego. Czesi podnieśli rzeczowe wątpliwości, uczynili jednakże swe stanowisko zawisłem od przebiegu rokowań niemiecko-czeskich. Chrześcijańsko-społeczni żądali załatwienia podatku od dywidend, tantyem i automobilów, przeciw czemu nie podniesiono żadnego sprzeciwu. Zgodzono się natomiast w następnym tygodniu zwołać oba subkomitety komisyi finansowej i natychmiast oba przedłożenia rządowe oddać pod dyskusyę.

Kanały i regulacya rzek.

(Telegr. „N. Reformy").

Wiedeń, 1 czerwca.

Wedle komunikatu, ogłoszonego przez „Deutsche Nachrichten", na zaproszenie ministra robót publicznych Trnki odbyła się wczoraj konferencya z komitetem wykonawczym, wybranym dla reprezentowania wodno-gospodarczych potrzeb południowych krajów i Bukowiny. Minister Trnka, który przewodniczył, wskazał, że rząd otrzymał program generalny, jednakże co do tego programu są różnice zdań. Zrealizowanie wyrażonych przez poszczególne kraje życzeń wymagałoby sumy, która ze względu na finanse państwowe nie może wchodzić w kalkulacyę. Rząd jednakże jest gotów zająć się szczegółowo życzeniami i przy uwzględnieniu sytuacyi finansów państwowych, bliżej je rozpatrzeć. Minister stawia pod dyskusyę kwestyę, jakie stanowisko zajmują przedstawiciele poszczególnych krajów i czy generalny program znachodzi we wszystkich krajach jednolite przyjęcie.

Nad tem oświadczeniem wywiązała się szczegółowa dyskusya, w której brali udział wszyscy członkowie komitetu i przedstawiciele rządu. — Zgodnie podniesiono, że przedstawiciele tych krajów, jak poprzednio, tak i nadal, solidarnie stoją na stanowisku uchwalonego w dniu 28 marca jednogłośnie generalnego programu. Jednogłośnie też wyrażono przekonanie, że ten program ma służyć za linię wytyczną dla dalszych rokowań między rządem a poszczególnemi krajami.

W rezolucyi uproszono rząd, by przedewszystkiem przy pomocy programów krajowych poznał potrzeby poszczególnych krajów i na podstawie tego przygotował zarządzenia, mogące tym potrzebom zadośćuczynić z przeprowadzeniem noweli do ustawy o drogach wodnych.

Minister Trnka przyjął te życzenia do wiadomości i skonstatował, że kilkagodzinna dyskusya sprowadziła istotnie wyjaśnienie sprawy. Minister wskazał, że przez to dano odpowiednią podstawę do zajęcia stanowiska wobec życzeń przedstawicieli krajów i zapowiedział w tej mierze dalszą konferencyę.

Przed nową burzą na Węgrzech.

(Telegr. „N. Reformy".)

Budapeszt, 1 czerwca.

Sytuacya polityczna znowu się zaostrzyła. Między opozycyą a partyą rządową panują poważne różnice w sprawie reformy wyborczej i reformy wojskowej. Co się tyczy reformy wojskowej, to opozycya postanowiła wprawdzie odstąpić od żądania skreślenia § 43 ustawy wojskowej o powoływaniu rezerwistów pod broń w czasie pokoju, sprzeciwia się jednak uchwaleniu definitywnej ustawy wojskowej, a godzi się tylko na uchwalenie jednorocznego lub kilkuletniego prowizoryum wojskowego, czemu jednak sprzeciwia się znowu partya rządowa. Lukacs wyjechał do Wiednia, aby, jak słychać, przedłożyć cesarzowi propozycye opozycyi. Kossuth dziś przedłoży te propozycye Sejmowi i zażąda odroczenia Sejmu na kilka dni celem prowadzenia pertraktacyj. Jest jednak jeszcze wątpliwem, czy rząd na to się zgodzi.

Opozycya domaga się też gwarancyi załatwienia reformy wyborczej na wypadek uchwalenia prowizoryum wojskowego. — W obecnej sesyi ma być uchwalone prowizoryum wojskowe, a rząd ma dać gwarancyę przeprowadzenia w jesieni reformy wyborczej. Gdyby rząd nie przyjął tych propozycyj, opozycya zapowiada na nowo rozpoczęcie walki i technicznej obstrukcyi, w której tym razem wziąłby udział partya Kossutha, partya Justha i partya ludowa.

W kołach partyi rządowej oświadczają, że jest wykluczonem, aby partya rządowa przyjęła warunki opozycyi.

Rewolucyę w Rosyi wywołała policya.

(Tel. „N. Reformy".)

Petersburg, 1 czerwca.

„Nowoje Wremia" ogłasza sensacyjne rewelacye o niejakim Brettnerze, który od kilku lat bawi w Paryżu, gdzie się obracał w towarzystwie Burcewa. Brettner stał w dawnych latach w służbie szefa ochrany Raczkowskiego i z inicyatywy i kosztem rządu rosyjskiego założył i utrzymywał w Paryżu organ rewolucyjny. Najostrzejsze artykuły pochodziły od Raczkowskiego. W ten sposób policya rosyjska była przez wiele lat wydawczynią pisma partyi socyalno-rewolucyjnej i kierowała wszystkimi zamachami.

Samorząd miejski dla Królestwa.

(Telegr. „N. Reformy").

Petersburg. Wczoraj odbyło się posiedzenie komisyi specyalnej Rady państwa do rozpoznania projektu ustawy samorządu miejskiego w Królestwie Polskiem. Rozpatrzono artykuły, dotyczące składu Rad miejskich, liczby radnych i kuryj.

Artykuły odpowiednie przyjęto prawie bez rozpraw z bardzo nieznacznemi poprawkami w redakcyi Dumy. — Sprawę języka w samorządzie miejskim odroczono, jak i sprawę cenzusu wyborczego, do którego rozpatrzenia wybrano osobną podkomisyę.

Sprawa Krety.

(Tel. „Nowej Reformy".)

Ateny. (Ag. at.) Na radzie ministrów, odbytej ubiegłej nocy, minister sprawiedliwości Dimitrakopulos zaproponował, by deputowanych kreteńskich na pierwszem posiedzeniu Izby przyjąć, a następnie odczytać dekret mocą którego Izba odroczonaby została do października. Propozycyę tę odrzucono jako sprzeczną z konstytucyą.

Prezydent Venizelos oświadczył, że mocarstwa opiekuńcze uchwaliły ponowne obsadzenie Krety i dały się namówić do odstąpienia od tego planu jedynie obietnicą, że rząd grecki nie dopuści deputowanych kreteńskich do Izby. Minister sprawiedliwości ofiarował następnie swą dymisyę, którą przyjęto.

Ateny. (Ag. tel.) Na odbytej wczoraj konferencyi deputowani kreteńscy jednogłośnie uchwalili dziś zjawić się w Izbie.

Ateny. (Ag. at.). Z powodu zapowiedzianego przybycia posłów kreteńskich garnizon tutejszy został wzmocniony. Policya poczyniła wszelkie zarządzenia dla utrzymania porządku. Dziś nastąpi otwarcie Izby deputowanych.

Telegramy

z dnia 1 czerwca.

Ustąpienie admirała Rippera?

Wiedeń. Admirał Ripper, Krakowianin, otrzymał 5-tygodniowy urlop. „Zeit" zaznacza pogłoskę, że Ripper zamierza ustąpić. Pogłoski te jednak dotąd nie zostały stwierdzone.

Spadek kursów na giełdzie wiedeńskiej.

Wiedeń. Wczorajsze oświadczenie ministra skarbu Zaleskiego w komisyi budżetowej o przecenianiu wartości papierów przemysłowych i przestroga przed zbyt wielkiemi spekulacyami wywołała na giełdzie wielkie wrażenie. Wczoraj kursy różnych akcyj spadły dość znacznie. Alpiny spadły o 6—9 K, Rima Muranyi o 5 K, akcye praskiego towarzystwa żelaznego o kilka koron. Najbardziej ucierpiały Akcye Skody, których kurs spadł wczoraj do 720 koron. Natomiast lepszy kurs osiągnęły wczoraj akcye tytoniowe z powodu wiadomości o przedłużeniu tureckiej konwencyi tytoniowej na lat dwanaście.

Pomoc dla dotkniętych powodzią.

Budapeszt. (Węg. B. kor.). Rząd wyznaczył 300.000 K na niesienie pomocy okolicom, dotkniętym powodzią.

Pół miliarda na zbrojenia.

Petersburg. Ministerstwo marynarki domaga się pół miliarda rubli na odrestaurowanie floty rosyjskiej.

Premie za dzieci.

Berlin. „Berl. Tageblatt" donosi z Paryża, że były minister wojny dep. Messimy przedłożył Izbie deputowanych projekt ustawy, w której ze względu na ostatnią statystykę, wykazującą zmniejszającą się coraz bardziej licz[illegible]

dzin wobec wypadków śmierci, co grozi wyludnieniem Francyi, wnosi, aby każdej matce, która ma czworo dzieci, przyznano premię 500 franków, która ma być zamieniona w dożywotnią rentę, zwiększającą się w miarę większej ilości dzieci.

Echa zamachu na króla włoskiego.

Rzym. „Tribuna“ donosi, że w Szwajcaryi aresztowano niejakiego Ramaldi, który namawiał Dalbę do wykonania zamachu na włoską parę królewską.

Włosi w Turcyi.

Smyrna. Policya uwięziła wielu Włochów, między nimi kobiety i dzieci, pomimo, że im przedtem pozwolono pozostać. Wskutek interwencyi konsula niemieckiego wypuszczono ich na wolność. Natomiast internowanych w koszarach smyrneńskich ubiegłego miesiąca 27 włoskich majtków i rybaków zatrzymano teraz z rozkazu Porty jako jeńców wojennych aż do zakończenia wojny.

Strajk w Londynie.

Londyn. Na konferencyi ministrów i przedstawicieli strajkujących podano do wiadomości, że rząd uchwalił ustanowić dla portu londyńskiego urząd pojednawczy. Sprawę tę mają zbadać strajkujący i pracodawcy; rozstrzygnięcie nastąpi w poniedziałek.

Strajk kelnerów w Nowym Jorku.

Nowy Jork. W największych hotelach i restauracyach strajkuje około 1500 kelnerów. — W poszczególnych restauracyach zaangażowano murzynów.

Wystawa architektoniczna w Krakowie.

Kraków, 1 czerwca.

Za rogatką Wolską, na prawo od drogi, wiodącej do parku dra Jordana, powstała w paru zaledwie miesiącach osada, która przechodniowi odrazu rzuca się w oczy. Śmiałe, pełne młodzieńczej werwy, a zarazem wdzięcznej prostoty i jakiejś zacisznej bezpretensyonalności budynki zniewalają do dokładniejszego przypatrzenia im się. Napis odrazu oryentuje nas: jest to wystawa architektury i wnętrz.

Wystawa ta miała już być otwartą z początkiem maja, skutkiem jednak później wiosny, termin otwarcia musiano odłożyć, obecnie zaś wylew Wisły starem korytem Rudawy zatamował roboty nad wykończeniem terenu wystawy, tak, że otwarcie jej nastąpi dopiero w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

Wszystkie roboty jednak są już prawie na ukończeniu. Przez zgrabnie rzucony na Rudawie mostek, wchodzimy do głównego pawilonu wystawowego, projektowanego przez p. Wojtyczkę i Czajkowskiego. U wejścia wielka sala recepcyjna, której strop podtrzymują ogromne kolumny. Na prawem i lewem skrzydle pawilonu będą pomieszczone modele domów, plany miast, ogrodów i projekty architektoniczne; — lewe skrzydło jest zakończone bardzo ładnie pomyślaną i wykonaną kapliczką (proj. J. Bukowski).

Przed pawilonem obszerny plac, zakończony drugim pawilonem: teatralnym. W środku sala teatralna na przeszło 500 miejsc z obszerną sceną i garderobami, oba skrzydła zaś tego pawilonu są urządzone na letnią kawiarnię i restauracyę. Tu nadmienić należy, że teatrzyk letni na wystawie architektonicznej wydzierżawił już dyr. Rygier, który ma zamiar dawać tutaj lekką komedyę.

Oba te pawilony są połączone pergolą, z jednej strony otwartą, z drugiej zamkniętą, w której wystawione będą próby materyałów budowlanych oraz wzory wyrobów, mających zastosowanie w budownictwie.

Tuż za teatrem letnim jest plac, przeznaczony na zabawy i rozrywki ludowe, dalej zaś gospoda bar. Götza Okocimskiego.

Największe jednak zainteresowanie wzbudzi niewątpliwie dworek podmiejski w otoczeniu ogrodowem. Można powiedzieć, że jest on duszą wystawy. Ogrodzony dookoła drewnianym płotkiem kratkowym, pełen zieleni, kwiatów i trawników, dworek ten jest istnem marzeniem. Wygodne i artystyczne ganki i trasy, ogromne okna, pięknie pomyślane pokoje, urządzone przez artystów, muszą zostawić niezatarte wrażenie.

Za dworkiem podmiejskim stoi w otoczeniu zieleni domek robotniczy na dwie rodziny. Jest to próba rozwiązania trudnego problemu: połączenia piękna z taniością. Wielkie zainteresowanie wzbudzi też niewątpliwie zagroda włościańska, która stara się odpowiedzieć wszelkim nowoczesnym wymogom gospodarstwa rolnego.

Wystawa, która będzie otwartą prawdopodobnie w przyszłym tygodniu, budzi już oddawna w całej Polsce wielkie zainteresowanie. To też nie ulega wątpliwości, że ściągnie ona — jej idea — do Krakowa ludzi ze wszystkich dzielnic naszej ojczyzny i że nikt jej nie odmówi poparcia, na które w całej pełni zasługuje.

Jak wiadomo, prezesem honorowym wystawy jest marszałek kraju hr. Stanisław Badeni.

Kronika.

Kraków, sobota 1 czerwca.

Kalendarzyk kościelny: Jakóba i Fortunata.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 3 min. 38; zachód o godz. 7 m. 37; długość dnia godzin 15 min. 59.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Pochmurno, skłonność do burz, łagodne wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Porwanie Sabinek“.

Teatr ludowy (w parku Krakowskim): „Przedmiejskie zalecanki“.

Teatr maryonetek (ul. św. Jana 8) przedstawienie o godz. 5 po południu.

Szkoła nauk politycznych (ul. Wolska l. 13) wykład od godz. 6 do 7: dr Z. Daszyńska-Golińska „Stosunki ludności na ziemiach polskich“, od godz. 7 do 8 Wł. Studnicki „Imperyalizm niemiecki“.

Walne zgromadzenie VI Koła T. S. L. w lokalu zarządu głównego (Floryańska 15) o 6 wieczorem.

Koncert uczniów i uczenic prof. Marso w sali klubu pocztowego (ulica Lubicz 5) o godz. 7 wieczorem.

Akademia szermiercza w sali starego teatru.

Wycieczka do Ojcowa i Pieskowej Skały akad. Związku sportowego. Punkt zborny na końcu ul. Długiej o 6 rano.

Wystawa w Towarzystwie sztuk pięknych otwarta od godz. 11 do 4 po południu.

Wystawa obrazów Powszechnego Związku artystów w pałacu Spiskim (Rynek) otwarta od godz. 9 rano do 5 wieczorem.

Wystawa przemysłowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

Teatr miejski we Lwowie: po południu „Zaczarowane koło“, wieczorem „Piękna Helena“.

Ugoda polsko-czeska na Śląsku. Wczoraj po południu odbyła się konferencya członków komisyi, desygnowanych przez polską Radę narodową we Lwowie, którzy mają się zająć razem z delegatami czeskiej Rady narodowej załagodzeniem sporu czesko-polskiego na Śląsku. Konferencyi przewodniczył poseł dr Górski. W obradach brali udział: były poseł dr Kunicki, poseł ks. Józef Londzin, pastor Franciszek Michejda i poseł dr Ernest Adam. Obradowano nad materyałem w sprawach szkolnych, który ma być przedłożony ze strony polskiej delegacyi na wspólnej przedwstępnej konferencyi w Morawskiej Ostrawie w dniu 8 b. m. Materyał ten przedstawi wybrany przez komisyę referent. Ze strony czeskiej będzie również przedstawiony referat w sprawie szkolnictwa.

Obrady były poufne.

Dnia 8 czerwca zjedzie się w Morawskiej Ostrawie tylko po 5 delegatów z obu stron, celem omówienia zakresu i programu rokowań pełnej konferencyi, która zbiera się w ciągu czerwca.

Wiadomości osobiste. Siostra posła bar. Battaglii, Helena baronówna Battaglia zaręczyła się ze znanym heraldykiem Ottonem Forstem.

Z teatru maryonetek. Obecny program teatru maryonetek jest dowodem stałego rozwoju tej sympatycznej instytucyi. Wszystkie baśnie i sztuki, w skład obecnego programu wchodzące, odznaczają się świeżością i bujnością fantazyi, a wystawione są wprost z przepychem. Sztuka p. t. „Leszek Biały i Goworek“ jest ślicznym obrazkiem z minionych dziejów Polski, żart sceniczny p. t. „Figle wiosenne“ opiewa królewski czar wiosny, a wesoła komedyjka p. t. „Mazur i żyd“ tryska kapitalnym humorem. Trzyaktowa baśń p. t. „Zaczarowana fujarka“, osnuta na tle legend i podań ludowych, zachwyca małych widzów czarodziejskiemi dziejami szczęśliwego Wojtusia, który posiadł zaczarowaną ligawkę. W baśni tej występują i zwierzęta, które ogromnie ożywiają fantastyczne tło baśni.

W niedzielę odbędą się dwa przedstawienia, jedno o godzinie 3·30 po południu, drugie o godzinie 6 wieczór. W dniach powszednich przedstawienia odbywają się o godzinie 5 po południu.

Wycieczka urzędników ministeryalnych do Krakowa i Galicyi. Pod przewodnictwem radcy dworu Ćwiklińskiego przybywa do Krakowa w dniu 2 b. m. o godzinie 2·45 po południu grono członków stowarzyszenia „Freie Vereinigung für staatswissenschaftliche Fortbildung in Wien“, celem zapoznania się z naszym krajem. W Krakowie zabawi wycieczka przez 5 dni, a uczestnicy zwiedzą miasto i okolicę, zakłady przemysłowe, fabryki, roboty około obwałowania Wisły. Z Krakowa zrobią wycieczkę do Oko imia, Grodkowic, Wieliczki, Zakopanego i Morskiego Oka. Dnia 7 b. m. odjadą do Dzikowa celem zwiedzenia urządzeń gospodarczych w dobrach Zdzisława hr. Tarnowskiego, i następnie udadzą się do Lwowa, a stąd do Borysławia i Drohobycza.

Wyjazd do Galicyi poprzedzi w Wiedniu szereg odczytów o Galicyi. — W Krakowie i we Lwowie wygłoszą odczyty: nadradca Lepszy, dr Józef Baczyński, dr Ozołowski i dr Stefczyk.

Umieszczeniem gości i oprowadzeniem po Krakowie zajął się Krajowy Związek turystyczny wraz z prof. drem Julianem Nowakiem, dokładając starań, by wycieczka wypadła jak najświetniej i by goście, poznawszy nasze skarby sztuki i przyrody, odnieśli najkorzystniejsze i najlepsze wrażenie o kraju.

Straż Polska prosi uprzejmie wszystkich tych, którym wysłała swe nalepki (marki), by raczyli nadesłać za nie należytość zapomocą załączonego czeku, względnie, w razie nieprzyjęcia, zwrócili je w najkrótszym czasie.

Wycieczkę do Czerny urządza w niedzielę, 2 b. m., Eleuterya. Punkt zborny na dworcu kolejowym w poczekalni II klasy o godz. 1 min. 30 po południu. Powrót o godz. 9 min. 52 wieczorem. W czasie wycieczki przygrywać będzie orkiestra mandolinistów. Liczne monologi, deklamacye i gry towarzyskie urozmaicą program wycieczki. Wcześniej zapisywać się można w lokalu Towarzystwa przy ulicy Mikołajskiej 3 I. p., od 7 do 8 wieczorem.

Wycieczka kolejarzy. Dnia 9 czerwca b. r. urządza krakowskie stow. muzyczne „Orkiestra kolejarzy w Krakowie“ wycieczkę do Krzeszowic i do Tenczynka z bardzo urozmaiconym programem.

Zderzenie samochodu z powozem. Wczoraj popołudniu zderzył się w ulicy Basztowej samochód pasażerski z powozem, w którym jechała córka Stanisława hr. Tarnowskiego, hr. Bnińska. Zderzenie było tak silne, że woźnica spadł z kozła, a hrabina odniosła lekkie kontuzye.

Jeszcze jeden pretendent do uniwersytetu lwowskiego. Uniwersytetowi lwowskiemu grozi nowe... niebezpieczeństwo. W rosyjskiej „Prikarpatskoj Rusi“ czytamy: „Russka ludność Galicyi nigdy się nie wyrzeknie ustawowych praw do uniwersytetu Józefa II. i Franciszka I. we Lwowie, choćby nawet ze względów politycznych i dla politycznej propagandy był w kraju założony osobny tak zwany „ukraiński“ uniwersytet. — Według twierdzenia „Prikarpatskoj Rusi“, uniwersytet lwowski, od chwili założenia go, aż po r. 1871 był... rosyjskim!

Zamach samobójczy na dworcu kolejowym. Z Bogumina donoszą nam pod datą wczorajszą: Dziś rano wystrzałem z rewolweru w skroń usiłował pozbawić się życia na tutejszym dworcu kolejowym maszynista kolei północnej Feliks Jirasek, rodem Czech. Ciężko rannego po udzieleniu mu pierwszej pomocy przez lekarza kolejowego i przybyłe pogotowie ratunkowe odwieziono do szpitala, celem dokonania operacyi. — Powodem rozpaczliwego kroku Jiraska ma być obawa przed śledztwem i odpowiedzialność za karambol kolejowy, którego on miał być powodem.

Olbrzymi pożar nawiedził 25 maja wieś Toki koło Zbaraża. Ogień wybuchł po południu przy silnym wietrze i w przeciągu niecałej godziny obrócił w perzynę 280 zagród włościańskich z dobytkiem. Jeden człowiek zginął w płomieniach, drugi skutkiem poparzeń walczy ze śmiercią. Szkody, jakie pożar wyrządził, oceniają na 1,200 000 koron. Były one tylko częściowo ubezpieczone. Między innemi zgorzały dwie szkółki i łacińska plebania.

Proces o pornografię. Z Wiednia telefonują: Wczoraj ukończył się tu proces przeciw księgarzowi Sternowi, oskarżonemu o rozszerzanie dzieł pornograficznych. Przysięgli odpowiedzieli na główne pytanie 7 głosami tak, 5 głosami nie, wobec czego skazano go tylko za rozpowszechnianie jednej książki pornograficznej „Pamiętniki śpiewaczki“ na 100 koron grzywny.

Smierć przez pomyłkę aptekarza. Z Pragi telegrafują: Śledztwo w sprawie otrucia wskutek zażycia zamiast „barium sulphuricum“ „barium carbonicum“, prowadzone jest także w Wiedniu. Firma Petzold i Gies, dawniej Fritz, zaprzecza, jakoby posyłała do Pragi „barium carbonicum“.

Katastrofa tramwajowa. z Budapesztu telegrafują: Wczoraj spadł wagon tramwajowy z wałów. Jak się okazuje, katastrofę spowodowało złośliwe ułożenie kamieni na torze. Już od kilku dni musiano codziennie usuwać kamienie, ułożone na torze przez nieznanych sprawców.

Odznaczenia. „Wiener Ztg.“ ogłasza: Cesarz nadał pensyonowanej dyrektorce miejskiej szkoły żeńskiej w Jarosławiu Klementynie Leisner złoty krzyż zasługi.

Mianowania w szkołach średnich. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim nadając im tytuł profesorów, następujących rzeczywistych nauczycieli: Jana Bulandę w gimnazyum I w Tarnowie, Jana Kmietowicza w gimnazyum II w Nowym Sączu, Kazimierza Baranc w gimnazyum w Nowym Targu; zamianowała zastępcami nauczycieli Józefa Fignę w gimn. III w Krakowie, Mirosława Gibasa w gimn. IV w Krakowie, Alfreda Kowalskiego w seminaryum naucz. męskiem w Kętach.

Mianowania i przeniesienia w sądownictwie. „Wiener Ztg“ ogłasza: Cesarz zamianował radcę sądu kraj. wyższego w sądzie krajowym w Krakowie dra Tadeusza Wyrobisza radcą sądu krajowego wyższego w sądzie kraj. wyższym w Krakowie (sic!), radcę sądu obwodowego w Tarnowie Stanisława Komalskiego radcą sądu kraj. wyższego w sądzie kraj. w Krakowie, radcę sądu obwodowego w Nowym Sączu Teodora Ligięzę-Przychockiego radcą sądu kraj. wyższego tamże.

Minister sprawiedliwości przeniósł radców sądowych Józefa Wilaume w Brzeżanach i dra Władysława Rubinsteina z Sanoka do Lwowa i zamianował radcami sądu krajowego sędziów Augusta Bezuchę w Sanoku dla Lwowa, Wiktora Neumann w Czortkowie dla Złoczowa i Stanisława Talasiewicza w Przemyślu dla Brzeżan; zamianował naczelnika urzędu depozytowego cywilno-sądowego w Lwowie Edmunda Schneidra dyrektorem.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 31 maja.

HOTEL BELVEDERE, ul. Basztowa 27, w pobliżu dworca kolej. (pokoje od 2 koron. Łazienki, restauracya i kawiarnia na miejscu: dr Tadeusz Emilewicz z Privigge (Węgry), major Bernard Jakubowski z Rzeszowa, porucz. Robert Wögrath z Wiednia, Joanna Kramska z siostrą z Warszawy, porucz. Rudolf Herber z Palhana (Śląsk) porucz. Ryszard Peschel z żoną z Opawy, Józef Heller z żoną z Szczakowy, Wilhelm Kanturek, Aleksander Pawlikowski, Józef Wistreich z Nowego Sącza, Zofia Pawłowska, Adolf Agad ze Lwowa, Włodzimierz Czaykowski z Brzeżan, Alojzy Davidek z Prosnic (Morawy), Leon Deckel z Olesznic, Zygmunt Rosenhek z Kołomyi, Jan Cirkot z Chabówki, Franciszek Gutkowski z Tarnowa, Joachim Klagsbald z Przemyśla, Józefa Różańska z Wieliczki, Anna Dołek z Bukaszowca, Franciszek Krezi z Czerniowiec, porucz. Franciszek Palarczyk z Wiednia, Jan Wodarz z Bytomia, Jan Bloch z Stettin, Eugeniusz Królewski z Busk (Król. Pol.), Helena Nehanda-Trepkowa z Łodzi.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 31 maja. Kursa giełdy wiedeńskiej:
Losy: a) procentowe: Austryack. zakładu kredytowego z obl. prc. z roku 1880 3-prc. 300·—, Austryackiego zakładu kredyt. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 258·75. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 279·—. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 247·—. Pożyczka serb. prem. po 100 fr 2-prc. 121·—. b) beprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica 5 złr. 29·25. Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 489·— Clary złr. 40 m. k. 175·—. Pożyczka m. Lublany 2 zł. 66·50, Czerwonego krzyża austr. tow. 10 zł. 56·75. Czerw. krzyża węg. Tow. 5 złr. 36·—. Losy fund arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 73·—. Salma 40 złr. m. 330·—. Tureckie oblig. prem. kolei pc 400 fr. —·—. Tureckie oblig. prem. kolei prc. 242·40. Losy kom. m. Wiednia z 1874 roku 492·—.

Wiedeń, 31 maja. Zamknięcie wczorajszej giełdy popołudniowej notowano:
Akcye: Austr. Zakł. kred. 639 25, węg. Zakł. kred. 834 50, Anglobanku 328 —, Unionbanku 609 50, Länderbanku 527 50, Bankverein 580 75, Bodencredit 124 50 Galic. Banku hipotecznego 703 —, Akcye praskiego banku kredyt. — —, Kolei państwowych 731 25, kolei południowej 102 50, kolei północnej 59 05, kolei Czerniowieckiej — —, Alpiny 988 —, Rima Muranyi 765 75, Praskiego Tow. żelaznego 81 19, Fabryki broni 958 —, Akcye tureckie tyt. 363 —, Gal. Karp. Tow. naft. 752 —, Obl. węg. indemniz. — —, Renta majowa 89 —, Austr. renta koron. 89 05, Węgier. renta koron 88 90, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 89 —, 4% Listy Banku hip. 91 —, 4½% Listy Banku hip. 98 —, 5% Listy Banku hip. 110 —, 4% Listy Banku kraj. 91 15, 4½% Listy Banku kraj. 98 50, 4% Gal. Obl. propin. 97 25, 4% Gal. pożyczki kraj. 1893 89 75, 4% Pożyczki m. Lwowa 92 —, 4% pożyczka m. Krakowa 87 85, Losy tureckie 243 —, Marki 118 —, Ruble 254 50, Rosyj. pożyczka 105 —, Skoda 752 50, Powsz. B. depoz. — —.
Usposobienie lekko poprawione.
Wiedeń, 31 maja. Cukier [illegible], spokojny. Spirytus i nafta niezmienione.

Berlin, 31 maja. (Zamknięcie giełdy). Austryackie kredyty 200·—; Austr. kolej państwowa 154·75; Disconto 184·75; Tow. handlowe 167·—; Losy tureckie 171·50; włoskie —·—; Noty austr. 84·70; Wiedeń krótki 846·75; Noty rosyjskie 215·25; Nowy Jork —·—; 4% polskie listy zastawne —·—; Ameryk. noty 419·—; 3% pruskie konsole 80·70; Lombardy 15·87; Reichsbank 136·60; Packetfahrt 148·37; Warszawa krótkie —·—.

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Kuleszy
naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincyi. Telefon 759.
33 119 0

OBRAZY
Axentowicza, Boznańskiej, Czajkowskiego, Dębickiego, Fałata, Filipkiewicza, Grotta, Januszewskiego, Kamockiego, Karpińskiego, Malczewskiego, Matejski, Mehofera, Podgórskiego, Sichulskiego, Stanisławskiego, Uziembły, Weissa, Wyczółkowskiego, Żelechowskiego, Żarneckiego i t. d. — sprzedaje za gotówkę i na spłaty
SALON SZTUKI
B. GABRYELSKA
Kraków - - - - - Rynek 35.
Wystawa otwarta od 9 rano do 7 wieczór. Wstęp wolny. 4600 5 0

Pięć pokoi
kuchnia i przedpokój, II p., front, do wynajęcia. Ul. Stolarska 13. Wiadomość od godz. 9—12 i 3—6 na miejscu.
4832 2 2

Pensyonat „STELLA“
ul. Karmelicka 50
śliczne pokoje na dni, tygodnie i miesiące. 86 14 0

„Kawy Palone“
w najlepszej jakości po najtańszych cenach z pierwszej krajowej
„Hygienicznej Palarni“
poleca
Wojciech Olszowski
Kraków. 191 39 0
Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej

Pokój
frontowy z pięknym widokiem, elegancko umeblowany, ze światłem elektrycznem, do najęcia zaraz. Ul. św. Gertrudy 24, III p., drzwi na lewo (vis-à-vis hotelu Royal). 4841 2 2

Uczestnik powstania z r. 1863
zamieszkały w Krakowie, z powodu choroby niezdolny do pracy, prosi o zapomogę. Składki przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 190 22 0

Pies czarny
wielki, z marką Nr 99 wydaną w Tarnowie, do odebrania w Podgórzu. Adres w Administracyi „Nowej Reformy“ pod **4870.** 4870

FRYZYERKA
z ukończoną szkołą berlińską i wiedeńską
Udziela lekcyj czesania
Przyjmuje także roboty włosowe.
Uskutecznia również
„MANICURE“
O. Czaczka
Rynek gł. 6, „Szara kamienica“.
198 6 6

Od 4 koron
Suknie damskie
od 1 korony
Sukienki dla dzieci
przyjmuje się do roboty: **Grodzka 18 III p. front.** 203 8 0

Letnikom
wysyła w spec. skrzynkach najnowsze książki Wypożyczalnia A. Gumplowicza w Krakowie 228 2 0

Bracka 9.

Zmiana lokalu czytelni.
Czytelnia naukowa i beletrystyczna
mieści się obecnie
w Krakowie, ul. św. Jana l. 6. (Hotel Saski)
i zwiększywszy lokal, poleca najświeższe nowości beletrystyczne literackie, naukowe, artystyczne w językach: polskim, francuskim, angielskim, niemieckim. Osobny dział dla młodzieży. Na prowincyę wysyłka w dogodnych paczkach. Katalog ogólny 1·30 K, beletrystyczny 1·10 K, naukowy 60 h. z przesyłką. 108 56 0

Antoni Larisch
skład fotograficznych aparatów
założony w roku 1891
Kraków — ulica Szewska — tylko Nr 19
poleca **najnowsze modele** po cenach fabrycznych, oraz **wszelkie przybory** do tychże. **Podręcznik fotografii dla początkujących** — nowe własne wydanie za nadesłaniem K 1·10 franko. 221 5 20

Mechanoleczniczy i ortopedyczny
Zakład Zanderowski
Kraków, ulica Zyblikiewicza 9. Tel. 1396.
Gimnastyka lecznicza i ortopedyczna. — Leczenie gorącem powietrzem. — Mięsienie i elektryzowanie. — Wyrób przyrządów ortopedycznych. Aparat Roentgena. — Leczy się garby, skrzywienia kręgosłupa i choroby stawów i kości — artrytyzm, reumatyzm. Otwarty od 9—1 i 4—6. 58 51 0
Dr Merz. Dr Staszewski. Dr Wachtel.

Zakład pogrzebowy „Concordia“
JANA WOLNEGO
Plac Szczepański l. 2 (dom własny). — Telefon Nr 336.
Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. 11 116 9
W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób trumien.

Na kompoty
jabłka, morele i śliwki suszone
poleca 189 21 0
Kazimierz Bartoszewski
dawniej Maurycy Jablonер
Kraków, Floryańska 49

Uczeń
wojskowej szkoły realnej wyższej, będzie w Krakowie podczas wakacyj udzielać lekcyj w domach prywatnych uczniom ze szkół niższych. Zgłoszenia pod adresem: Aleksander Rybka, Kraków, ul. Wiślna 2. 218 3 0

Ekonom
żonaty, bezdzietny, szuka miejsca — na stół. Zgłoszenia: Kwiatkowski, Kraków, ul. św. Łazarza 9. 231 2 3

Mundant udwokacki, słuch. praw, z dłuższą praktyką, piszący biegle na maszynie, poszukuje zajęcia biurowego zaraz. Zgłoszenia „Mundant“ poste rest. Kraków, za okazaniem legit. akad. Nr 1953. 154 28 0

Gospodyni restauracyjna lat 46, zajęta się wybornie na kuchni, poszukuje posady samodzielnej. Zgł. pod „666“ poste rest. Kraków. 4782 2 2

Założony w r. 1871
Zakład artystyczno-kamieniarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462.
wykonuje grobowce i pomniki, tak w miejscu jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu.
43 119 0

ARTYSTYCZNE
skromne i wytworne
UMEBLOWANIE
Józef Sperling
Kraków, Dunajewskiego 7.
21 101 0

Pisma Ferdynanda Kurasia.
Z pod chłopskiej strzechy. Poezye. Kraków, 1905 . . . . . 50 h.
Wiązanka z chłopskiej niwy. Poezye. Lwów 1909 . . . . . 50 h.
Tatarzy w Sandomierzu. Dwie legendy. Z przedmową Zygmunta Kolasińskiego. II. wyd., Kraków, 1912 . . . . . 50 h.
Dzwoń chłopska pieśni... Poezye (w druku).
Do nabycia we wszystkich księgarniach. 77 21 0

Kapelusze damskie
najświeższe modele paryskie, poleca na obecny sezon
JOZEFA KARMANSKA
KRAKOW, UL. SZEWSKA 10, II p.
W wielkim wyborze kapelusze żałobne. 174 57 0

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.
Rządca drukarni L. K. Górski.